

Nieuws framing en #MeToo: Een Kritische Discours Analyse van berichtgeving van Nederlandse kranten over Weinstein

Abstract

Krantenberichtgeving speelt een centrale rol in de ontwikkeling van de #MeToo beweging (Royal, 2019). Dit onderzoek poogt een bijdrage te leveren aan het onderzoeksveld van krantenberichtgeving over de #MeToo beweging in Nederland door middel van een kritische discours analyse van krantenartikelen van oktober 2017 uit het NRC, de Telegraaf en het AD. Dit onderzoek bevestigt grotendeels voorgaande onderzoeken waarbij al is aangetoond dat traditionele mediaberichtgeving over seksueel misbruik problematisch, ongepast of inaccuraat is en sensationeel wordt gemaakt (Cuklanz, 2020; Soothill and Walby in, Royal, 2019). Uit dit eindwerkstuk blijkt dat de Nederlandse kranten veelvuldig gebruik maken van eufemismes en termen die sensatie oproepen, waardoor er twijfel naar slachtoffer-overlevers wordt gebracht. Het meest dominante frame is het initiatiefnemer frame (Aroustamian, 2020) waarbij excuses gemaakt worden voor de initiatiefnemer en het leed bij hen wordt benadrukt. Dit frame staat symbool voor het bredere masculiene discours van de Nederlandse kranten van oktober 2017. Dit onderzoek toont aan dat er nog veel verbetering nodig is bij berichtgeving over seksueel geweld, seksueel misbruik en de #MeToo beweging in Nederlandse kranten. Daarnaast analyseert dit onderzoek maar een klein fragment van het onderzoeksveld, namelijk oktober 2017. In het vervolg is er meer onderzoek nodig met brede tijdsframes binnen het nog gefragmenteerde onderzoeksveld van framing van seksueel geweld en de #MeToo beweging in kranten.

Naam: Evelien Rensing

Student nummer: 6283942

Begeleider: Diantha Vliet

Datum: 18-6-2021

Aantal woorden: 6000

Communicatie- en Informatiewetenschappen

Universiteit Utrecht

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Theoretisch kader	4
3. Methode	6
3.1.Procedure	6
3.2.Positionering	7
4. Analyse: slachtoffer-overlevers & initiatiefnemers	8
4.1.Initiatiefnemer frame.....	8
4.1.1.Gerechtig-, slachtoffer-overlever- & sociaal-wetenschappelijk frame	9
4.1.2.Casting couch cultuur	10
4.2.Twijfel naar slachtoffer-overlevers	11
4.2.1.“#MeToo is overdreven” frame	12
4.3.Analyse van linguïstiek.....	12
4.3.1.Eufemismes.....	12
4.3.2.Sensatie.....	13
4.3.3.Oorlogstaal.....	14
4.3.4.Monster of God.....	14
4.4.Meta niveau.....	15
4.4.1.Journalistiek nieuws frame	15
4.4.2.Weinig vrouwelijke schrijvers	16
5. Discussie	17
6. Conclusie	18
7. Bibliografie (APA).....	19
8. Bijlage 1: Overzicht van de krantenartikelen (genummerd op chronologische volgorde) ... 22	
9. Bijlage 2: Codeerschema met codes gebruikt in NVivo (alfabetische volgorde).....	27
10.Bijlage 3: Journalistieke richtlijnen van Royal (2019, pp. 217-234).....	30

1. Inleiding

In oktober 2017 ging er een Tweet van actrice Alyssa Milano viraal wat ervoor zorgde dat de #MeToo beweging wereldwijd erkenning kreeg, ook in Nederland (van der Zee, 2018). Milano was een van de vrouwen die filmproducent Harvey Weinstein beschuldigde van seksueel misbruik (Gill & Rahman-Jones, 2020). Onderzoek naar de manier waarop media de #MeToo beweging kaderen, is belangrijk, ten eerste, omdat mediaberichtgeving een centrale rol speelt in de ontwikkeling van de #MeToo beweging (Royal, 2019). Onderzoek naar de #MeToo beweging laat zien dat sociale media een netwerk van solidariteit creëren (Suk et al., 2019, p. 2). Naast social media, spelen traditionele massa media ook een grote rol in de #MeToo beweging, door een (inter)nationaal platform te bieden (Worthington, 2020, p. 48). Verder is aangetoond dat mediaframes van de #MeToo beweging invloed hebben op hoe slachtoffers hun ervaring labelen (Newins, 2020). In voorgaande onderzoeken is aangetoond dat traditionele mediaberichtgeving over seksueel misbruik problematisch, ongepast of inaccuraat is en sensationeel wordt gemaakt (Cuklanz, 2020; Soothill and Walby in, Royal, 2019).

Er zijn journalistieke richtlijnen voor rapportage over geweld naar vrouwen in zowel de VS, Canada en Australië (Aroustamian, 2020, p. 14), als in het Verenigd Koninkrijk (Royal, 2019). Echter er is gebleken dat Britse journalisten bij berichtgeving over de #MeToo beweging zich nauwelijks hieraan hielden (Royal, 2019, p. 218). Er zijn in Nederland wel richtlijnen voor journalisten (Raad voor de Journalistiek, 2019) maar niet specifiek gericht op geweld tegen vrouwen.

Net als in Amerika waren de onthullingen over Harvey Weinstein ook in Nederland de katalysator van de #MeToo beweging. In Nederland werd de discussie volgens Van der Zee (2018) daarentegen ‘een onderonsje tussen mannen’. In dit onderzoek wordt niet gefocust op de mannelijke slachtoffer-overlevers en beschuldigen in Nederland, want de #MeToo beweging gaat in de kern namelijk om dat *vrouwen* de omvang van seksueel geweld aangeven (Worthington, 2020, p. 46-47). In dit onderzoek zal dus worden gefocust op krantenberichtgeving over de onthullingen van de *vrouwen* over Harvey Weinstein.

In Nederland is er geen onderzoek gedaan naar de krantenberichtgeving van de #MeToo beweging in 2017. Het doel van dit onderzoek is om aan de hand van een kritische discours analyse bij te dragen aan de beperkte kennis over framing van seksueel geweld in media. De onderzoeksvraag die wordt gesteld is: “Hoe werd de berichtgeving over de #MeToo beweging in relatie tot filmproducent Harvey Weinstein gekaderd in drie Nederlandse kranten (NRC, Telegraaf, Algemeen Dagblad) in oktober 2017?”

2. Theoretisch kader

Framing is een veelgebruikt begrip binnen discours onderzoek naar nieuwsmedia. Een veel geciteerde definitie van framing is het selecteren van bepaalde aspecten van een waargenomen realiteit en deze laten opvallen in een tekst, op een manier dat een bepaald probleem, causale interpretatie, morele evaluatie en/of behandelingsaanbeveling wordt gepromoot (Entman, in Aroustamian, 2020; Entman, in Linström & Marais, 2012). Framing kan gezien worden als een manier waarop discours wordt geconstrueerd en verwerkt (Linström & Marais, 2012, p. 25). Discours gaat over hoe mensen zichzelf begrijpen in onze cultuur, hoe gedeelde betekenissen worden geproduceerd waarbij de nadruk ligt op machtsrelaties (Foucault, in Hall, 1997, p. 28).

Aroustamian (2020) deed onderzoek naar framing van seksueel geweld en de #MeToo in Amerikaanse kranten. Ten eerste maakte ze hierbij onderscheid tussen thematisch en episodische framing. Bij gebruik van een thematisch frame wordt de situatie op een brede/generieke manier besproken. Bij het episodische frame wordt het gepresenteerd als een specifieke situatie (Aroustamian, 2020, p. 3, 9). Daarnaast vond Aroustamian vier dominante frames. Deze frames zijn gebaseerd op de eerder bevonden frames van Bing en Lombardo (1997) wat aangeeft dat hier een rode draad ligt in dit onderzoeksveld.

Bij het eerste frame, het gerechtelijke frame, wordt gedrag vergeleken met wettelijk beleid. Bij het tweede frame, het initiatiefnemer frame, ligt de nadruk op het gedrag van de dader en niet zo zeer op de schade bij het slachtoffer (Aroustamian, 2020, p. 10-11). Het initiatiefnemer frame komt terug in het onderzoek van Cuklanz, die concludeert dat de meeste #MeToo verhalen worden verteld vanuit het perspectief van de dader (Cuklanz, 2020, p. 251). Een van de thema's die bij Worthington's (2020) onderzoek naar framing van #MeToo naar voren kwam, is 'criteria voor het publiceren van het privé' (p. 53). De focus van dit frame is de schade voor de dader in plaats van het slachtoffer en kan onder het initiatiefnemer frame worden geclassificeerd. Het derde frame is het slachtoffer(-overlever) frame waarbij de nadruk ligt op de schade voor het slachtoffer en grafische details (Aroustamian, 2020, p. 11). In de internationale studie naar #MeToo van Starkey et al. komt een vergelijkbaar frame naar voren, 'het stoïcijnse slachtoffer van een onrechtvaardig systeem' (Starkey et al., 2019, p. 437). Ten slotte, het vierde frame, het meest elegante frame (Aroustamian, 2020), waarbij de andere frames worden geïntegreerd (Bing & Lombardo, 1997, p. 293), namelijk het sociaal-wetenschappelijke frame. Hierbij worden gebeurtenissen op een generie-

ke manier beschreven en het is vergelijkbaar met het thematische frame (Aroustamian, 2020, pp. 9-11). Hansson et al. (2020) beargumenteren dat het beter is om onderliggende structurele problemen van #MeToo verhalen te beschrijven, in plaats van het te individualiseren. Oftewel, Hansson et al. zien dus ook dat het sociaal wetenschappelijke frame de meest elegante optie is voor krantenberichterijding over #MeToo.

Echter onderzoek naar berichtgeving over de #MeToo beweging de Britse pers laat zien dat het vaak wordt ge-framed als individueel probleem en hiermee de-politisering wordt veroorzaakt (De Benedictis et al., 2019). Dit staat in contrast met het onderzoek van Aroustamian die beweert dat er sinds de uitbarsting van de #MeToo beweging juist meer vanuit een thematisch frame wordt geschreven in plaats van een episodisch frame (Aroustamian, 2020, p. 11).

Ander onderzoek van Royal (2019) naar de #MeToo berichtgeving in de Britse pers toont aan dat de Britse richtlijnen over geweld naar vrouwen voor journalisten (Bijlage 3) weinig in acht worden genomen. Bij deze richtlijnen kun je denken aan, (1) voorkom dat je het gedrag van de initiatiefnemer excuseert, (2) benoem geweld naar vrouwen als gender-gelijkheids- en mensenrechtenschending en niet als een 'misstap' of 'slechte relatie' en (3) geef niet religie of cultuur de schuld van op geslacht gebaseerd geweld maar beschrijf het als een fenomeen zonder geografische of culturele grenzen (Royal, 2019, p. 223-227)

Kortom, er is al onderzoek is naar framing in media van seksueel geweld, maar kennis over dit onderwerp is gefragmenteerd (Aroustamian, 2020, pp. 4-5). Naar aanleiding van de onthullingen over Harvey Weinstein is er rond 2017 een verandering van framing in media geweest in de VS. Waar er in Amerikaanse kranten voorheen meer vanuit een episodisch frame werd geschreven, wordt er nu vaker vanuit een thematisch ofwel sociaal-wetenschappelijk frame geschreven (Aroustamian, 2020, p. 11). Er is daarentegen nog niet onderzocht welke frames in Nederland worden gebruikt en of deze omslag in framing ook in Nederland heeft plaatsgevonden. Hier wordt de leemte in het onderzoeksveld helder. Zowel het discours rondom de #MeToo beweging in Amerika (Worthington, 2020; Aroustamian, 2020; Cuklanz, 2020), als andere landen (Hansson et al., 2020; De Benedictis et al., 2019; Starkey et al., 2019) is onderzocht. Krantenberichterijding in de Nederlandse pers over Weinstein en #MeToo is nochtans niet onderzocht.

3. Methode

Voor dit onderzoek wordt een Kritische Discours Analyse (CDA) gedaan. Van Dijk (1993) beschrijft deze methode als het onderzoeken van de rol van discours in de (re)productie en uitdaging van dominantie (p. 249). Dominantie is hier de uitoefening van sociale macht van elites, instituties of groepen, die resulteert in ongelijkheid (Van Dijk, 1993, pp. 249-250). Een CDA focust zich op verstopte of dominante discourses met betrekking tot gemarginaliseerde groepen in de maatschappij (Morgan, in Mogashoa, 2014).

Het corpus bestaat uit 74 krantenartikelen van drie Nederlandse kranten met uiteenlopende signaturen. Ten eerste het NRC (38 artikelen), een liberaal georiënteerde krant die breed is opgezet, ten tweede de Telegraaf (18 artikelen) die getypeerd kan worden als een rechtse krant voor de ‘gewone man’, ten derde het Algemeen Dagblad (18 artikelen), een krant zonder politieke of religieuze kleur (Melod, 2014; redactie, 2017). De verschillen in framing van seksueel geweld zouden kunnen worden veroorzaakt door de signatuur van de krant. De artikelen zijn via Nexis Uni gevonden, met de zoekterm ‘Harvey Weinstein’. Het geselecteerde tijdsframe is 1 oktober t/m 1 november 2017 omdat toen de beschuldigingen over Harvey Weinstein van verkrachting en aanranding 5 oktober 2017 openbaar werden (Kantor J. & Twohey M., 2017) en het een sleutelmoment is in de #MeToo beweging (Aroustamian, 2020, p. 6).

3.1. Procedure

Voor de procedure van dit onderzoek zal gebruik worden gemaakt van het raamwerk voor een CDA opgesteld door Fairclough (2001). Fairclough’s eerste stap is focussen op een sociaal probleem met een semiotisch aspect (2001, p. 124). Dit eindwerkstuk analyseert 74 Nederlandse krantenartikelen over de #MeToo beweging met de focus op Weinstein. Artikelen die het niet slechts over Weinstein gingen maar wel over de ontwikkeling van de #MeToo beweging in Nederland, zijn meegenomen in de analyse omdat het doel van dit onderzoek is om de dominante discourses en frames rondom #MeToo in Nederland te identificeren. Voor de analyse van de krantenartikelen zijn deze artikelen duidelijk nodig om het discours rondom Weinstein goed te begrijpen.

De tweede stap benoemd door Fairclough, is het identificeren van de obstakels om het te kunnen aanpakken door een analyse te doen, bijvoorbeeld met een focus op linguïstieke en semiotische aspecten (2001, p. 124). Deze stap wordt in dit onderzoek uitgevoerd door de krantenartikelen

meerdere keren kritisch te lezen waarbij annotaties en labels worden toegekend (Bijlage 2). Voor de procedure van het labellen en memo's maken, is gebruik gemaakt van het programma Nvivo 12. Het labellen is volgens de *grounded theory approach* van Charmaz (2008) gedaan. Hierbij wordt er eerst een initiële codering gedaan en vervolgens wordt er gefocust gecodeerd (Charmaz, 2008, pp. 163-164). Bij het gefocust coderen wordt de data gesorteerd en kunnen uiteindelijk de frames worden geïdentificeerd.

De labels zijn gecreëerd op basis van de bevindingen van voorgaand onderzoek naar de krantenberichtgeving over de #MeToo beweging. Bij dit proces wordt onder andere gelet op gebruik van eufemismes, sympathieke taal richting de dader, scepsis richting het slachtoffer en sensationalisatie van de misdaad (Aroustamian, 2020). Daarnaast wordt gekeken of formuleringen kunnen worden gekoppeld aan de frames benoemd door Aroustamian (2020). Verder wordt gelet op de aspecten die Mogashoa benoemt in zijn framework voor een CDA zoals aspecten die weg worden gelaten of juist worden benadrukt door *topicalisation* (Mogashoa, 2014, p. 110). Tot slot zal gekeken worden of de eerdergenoemde richtlijnen voor journalisten benoemd door Royal (2019) in acht worden genomen (Bijlage 3).

Fairclough's (2001) derde stap voor een CDA is bekijken hoe relaties van macht en dominantie worden behouden (Fairclough, 2001, p. 125). De vierde stap gaat om het laten zien van tegenstellingen, gaten en het falen van de sociale orde (2001, p. 126). Tot slot wordt bij de vijfde stap gereflecteerd op de bijdrage van het onderzoek aan sociale emancipatie (Fairclough, 2001). Deze laatste drie stappen worden in het discussie en conclusie gedeelte van dit eindwerkstuk besproken.

3.2. Positionering

Ik ben ervan bewust dat ik een bepaalde bias heb als vrouw die seksuele intimidatie heeft gezien en ervaren, wat de resultaten van mijn analyse kan beïnvloeden. Echter, als kwalitatieve wetenschapper is het niet mijn primaire doel om objectief te zijn, eerder reflectief. Zoals Mauthner en Doucet beargumenteren, reflexief zijn als onderzoeker is belangrijk en een methode is niet een neutrale set van technieken, het reflecteert op de manier waarop je kennis is geconstrueerd en geproduceerd (Mauthner & Doucet, 2003, p. 413).

4. Analyse: slachtoffer-overlevers & initiatiefnemers

In de krantenartikelen over de #MeToo beweging van oktober 2017 wordt het woord ‘slachtoffer(s)’ vaak genoemd, ongeveer 52 keer. In deze analyse zal ik gebruik maken van het woord ‘slachtoffer-overlever’ in plaats van slachtoffer. Dit doe ik omdat, zoals Royal (2019) uitlegt, je naar slachtoffer-overlevers van seksueel geweld niet moet verwijzen als ‘slachtoffer’, tenzij diegene zich zo identificeert (Royal, 2019, p. 222). Dit is een van de meest overschreden richtlijnen in de krantenartikelen. In plaats van dader wordt het woord initiatiefnemer gebruikt, wat ook meteen het eerste frame introduceert.

4.1. Initiatiefnemer frame

Van Aroustamian’s (2020) vier frames komt het initiatiefnemer frame opvallend veel voor in de krantenartikelen. In voorgaand onderzoek, is al gevonden dat #MeToo verhalen veelal worden verteld vanuit het perspectief van de initiatiefnemers (Cuklanz, 2020, p. 251). Dit wordt in de Nederlandse kranten opnieuw bevestigd. Kenmerkend voor het initiatiefnemer frame is dat de nadruk op het gedrag van de initiatiefnemer ligt en niet zo zeer op de schade bij het slachtoffer (Aroustamian, 2020, p. 13). Bij dit frame wordt het leed van de initiatiefnemer benadrukt en daarmee wordt sympathie voor hen gewekt (Aroustamian 2020, p. 9). In het volgende citaat van Zagt uit het AD zie je een voorbeeld van hoe dit in vele artikelen wordt gedaan.

Wie in Hollywood publiekelijk zo diep in ongenade valt als Weinstein kan snel zijn biezen pakken. Zeker als de persoon in kwestie bedolven wordt onder een lawine van afkeurende reacties en beschuldigingen van steractrices als [...] die het eindelijk aandurfd en om in het openbaar over de escapades van Weinstein te spreken. (Bijlage 1, artikel 13)

Door de woorden *een lawine van reacties* en *diep in ongenade vallen*, wordt het leed van de initiatiefnemer benadrukt. Hierdoor zou er bij lezers sympathie kunnen worden gewekt voor Weinstein. Bij artikelen later in de maand van oktober gepubliceerd, verplaatst het discours in de kranten zich van Weinstein’s misbruik, deels naar de Nederlandse initiatiefnemers met betrekking tot #MeToo. Echter, een patroon dat hier naar voren komt is dat Nederlandse initiatiefnemers veelal anoniem worden gehouden om hun te beschermen (Bijlage 1, artikel 38). Dit sluit aan bij Worthington’s (2020) onderzoek naar framing van #MeToo, waarbij “criteria voor het publiceren van het privé” als belangrijk thema werd gevonden (p. 53). Met andere woorden bij het publiceren van ‘het privé’ wordt het leed van de initiatiefnemer boven dat van de slachtoffer-overlever geplaatst, wat weer in

lijn staat met het initiatiefnemer frame (Aroustamian, 2020, pp. 10-11). Waar ook duidelijk vanuit het initiatiefnemer frame wordt geschreven, is in het volgende citaat van Woldhek uit het NRC.

Meer dan twintig vrouwen beschuldigden deze week Weinstein van aanranding, verkrachting of seksuele voorstellen. Grote macht maakt geil, maakt het mogelijk de ander ongestraft te vernederen. Denk aan Roger Ailes, Donald Trump, Dominique Strauss-Kahn, priesters, gevangenvaarders, et cetera. (Bijlage 1, artikel 18)

In de bovenstaande quote zie je dat er een excuus wordt gemaakt voor het gedrag van Weinstein, namelijk dat macht geil maakt. Door het maken van excuses en het benoemen van andere initiatiefnemers wordt geïmpliceerd dat dit gedrag acceptabel is. De nadruk ligt op het gedrag van de initiatiefnemer dus dit is een typisch voorbeeld van het initiatiefnemer frame (Aroustamian, 2020, pp. 10-11, 13). Verder overschrijdt dit ook Royal's richtlijn 5 (Bijlage 3), namelijk vermijd het maken van excuses voor initiatiefnemers (2019, p. 5).

4.1.1. Gerechtig-, slachtoffer-overlever- & sociaal-wetenschappelijk frame

Van de vier frames van Aroustamian (2020) is het initiatiefnemer frame duidelijk het meest gebruikt. De andere drie frames kwamen veel minder aan bod. Enkele artikelen met het gerechtelijke frame, benoemen het politieonderzoek naar Weinstein (Bijlage 1, artikel 14, 15). Zowel het slachtoffer-overlever als het sociaal-wetenschappelijk frame wordt vaak in combinatie met andere frames gebruikt binnen krantenartikelen.

In een enkel artikel van Huff wordt duidelijk een sociaal-wetenschappelijk frame gehanteerd, zoals uit het volgende citaat blijkt. "De media, de politiek, de werkvloer: de dominante cultuur is hyper-masculien, seksistisch, (passief-)agressief en onderdrukkend jegens vrouwen. En denk niet dat dit niets te maken heeft met al dat uiteindelijke seksuele geweld" (Bijlage 1, artikel 49). In dit artikel wordt seksueel geweld jegens vrouwen als systematisch probleem besproken en er worden oplossingen besproken. Je zou dit ook kunnen beschouwen als een thematisch frame (Aroustamian, 2020, pp. 9-11). Artikelen zoals deze met een (deels) sociaal-wetenschappelijk- ofwel thematisch frame, zijn echter duidelijk in de minderheid vergeleken met die met het initiatiefnemer frame.

4.1.2. Casting couch cultuur

Terugkomend op het initiatiefnemer frame, kenmerkend is dat er excuses worden gemaakt voor de initiatiefnemer (Aroustamian, 2020, p. 13). Dit wordt opvallend vaak in de Nederlandse krantenartikelen gedaan door de oorzaak van seksueel misbruik af te schuiven op de ‘casting couch cultuur’, zoals in het volgende citaat van Van Zwol.

Maar of [Weinstein’s] val het einde inluidt van de beruchte ‘casting couch’? Dat een rol of carrière in Hollywood vaak begint met een seksuele transactie? Die ‘castingbank’ ging zeker niet met de verhuizer mee toen seksueel misbruik op de werkplek in 1964 een misdrijf werd. (Bijlage 1, artikel 11)

In dit citaat uit het NRC wordt duidelijk de casting couch cultuur als excuus gebruikt voor het gedrag van de initiatiefnemer. In vele krantenartikelen wordt het gedrag op de cultuur in Hollywood afgeschreven. Dit overschrijdt de richtlijn van Royal (2019): Geef niet religie of cultuur de schuld van op geslacht gebaseerd geweld. Maar beschrijf het als een fenomeen zonder geografische of culturele grenzen (p. 227).

In een beperkt aantal krantenartikelen wordt wel benoemd dat seksueel misbruik en seksuele intimidatie een cultureel en systematisch probleem zijn. In het bovengenoemde citaat van Huff uit het NRC (Bijlage 1, artikel 49) wordt seksueel geweld gekoppeld aan de dominante cultuur in Nederland. Het gaat niet alleen om de ‘media’ (of Hollywood) maar het wordt gezien als iets universeels. In principe is het een goede ontwikkeling dat met de #MeToo beweging seksueel misbruik en seksuele intimidatie als systematisch probleem worden omschreven, zoals in voorgaand onderzoek ook is benoemd (De Benedictus et al., 2019; Hansson et al., 2020). Echter, op basis van de nieuwe bevindingen van dit Nederlandse onderzoek kunnen drie conclusies worden getrokken. Ten eerste wordt seksueel geweld nog lang niet in alle krantenartikelen als systematisch probleem benoemd. Ten tweede, door steeds te benadrukken dat het een cultureel probleem is, zonder oplossingen te benoemen, is nog steeds onproductief. Ten slotte, wordt het discours doorgetrokken richting het ‘biologisch determinisme’ (het *nature-nurture* debat).

Sommige krantenartikelen gaan verder dan seksueel misbruik te verklaren aan de hand van cultuur. O. Fresco schrijft dat het debat is verschoven richting biologisch determinisme. Hiermee bedoelt O. Fresco dat er in krantenartikelen als argument wordt gebruikt dat “helaas ‘bijna alle’ mannen van nature nu eenmaal ‘zo’ zijn” (Bijlage 1, artikel 74). Een artikel uit de Telegraaf met als titel “Menselijke apensoort uiterst gewelddadig” gebruikt het biologisch determinisme om gedrag te verklaren: “Ook menselijk gedrag is het resultaat van miljoenen jaren evolutie, en we zijn nog niet

zo gek lang bezig ons gedrag te civiliseren en te pacificeren” (Bijlage 1, artikel 32). Dit citaat verklaart gedrag aan de hand van evolutie van mensen, waarbij geïmpliceerd wordt dat ook seksueel geweld hiervan het gevolg is. Hierdoor wordt seksueel misbruik een onoplosbaar probleem. Het doel van de #MeToo beweging lijkt hierdoor onhaalbaar want dat is juist cultuurverandering ten aanzien van seksueel geweld en misbruik.

Verder is dit argument van biologisch determinisme ook problematisch omdat het de verantwoordelijkheid voor seksueel geweld en misbruik bij de slachtoffer-overlever legt. Als je namelijk dit argument aanneemt, suggereer je dat initiatiefnemers van nature gewelddadig zijn. Het gevolg is dat de verantwoordelijkheid bij de slachtoffer-overlever ligt om zichzelf te beschermen hier tegen. Worthington (2020) stelt dat de verantwoordelijkheid bij de slachtoffer-overlever leggen een neoliberale verwachting is (2020, pp. 54-55). Worthington uit hier een bezorgdheid richting het neoliberalistische discours. Er wordt slachtoffer-overlevers wordt verwacht dat ze seksuele keuzevrijheid demonstreren en dus verantwoordelijkheid nemen maar hierdoor wordt het problematische gedrag van initiatiefnemers niet belicht (Worthington, 2020, p. 49). Het neoliberalistische discours creëert een tweedeling tussen subjectieve ‘agenten’ en geobjectiveerde slachtoffers. Hierdoor staan slachtoffer-overlevers tussen twee vuren en kunnen ze nooit zowel individueel agentschap hebben, als hun systematische kwetsbaarheid (Laina Bay-Chen in Worthington, 2020, p. 49)

Dit neoliberalistische discours overlapt met de door Worthington benoemde post-feministische aanname dat feminisme genoeg heeft gedaan voor gendergelijkheid dat vrouwen nu zonder angst kunnen verbinden met mannen. Deze aanname zorgt ervoor dat het problematische gedrag van mannelijke initiatiefnemers wordt toegelaten en vrouwelijke verantwoordelijkheid wordt gepromoot (Worthington, 2020, p. 55).

4.2. Twijfel naar slachtoffer-overlevers

Door de verantwoordelijkheid van seksueel geweld bij slachtoffer-overlevers te leggen, breng je vaak twijfel naar hun verhaal. Als slachtoffer-overlevers niet genoeg seksuele keuzevrijheid demonstreren naar de standaard van anderen (journalisten, etc.), dan wordt hun verhaal in twijfel getrokken (Worthington, 2020, pp. 54-55). Er wordt op meerdere manieren twijfel gebracht naar slachtoffer-overlevers van seksueel geweld in de krantenartikelen. Ten eerste, door het gebruik van woorden als ‘beschuldigingen’, zoals Aroustamian ook benoemt (2020, p. 8). Een voorbeeld hiervan zie je in het eerste citaat van deze analyse uit artikel 13 van Zagt waar de formulering “beschuldigingen van

steractrices” wordt gebruikt. Zoals Aroustamian uitlegt, geeft dit lezers negatieve ideeën over slachtoffer-overlevers omdat ze de initiatiefnemer iets aan lijken te doen (2020, p. 9).

4.2.1. “#MeToo is overdreven” frame

De tweede manier waarop twijfel naar slachtoffer-overlevers wordt gebracht is door het “#MeToo is overdreven”-frame. Dit frame is nog niet eerder benoemd in andere onderzoeken maar komt in de Nederlandse kranten van oktober 2017 duidelijk naar voren. Wat kenmerkend is voor dit frame is dat het zich focust op het in twijfel brengen van de noodzakelijkheid van de #MeToo beweging. In meerdere krantenartikelen wordt besproken of de #MeToo beweging niet een “klopjacht”, “heksenjacht” of “verwarrende discussie” aan het worden is. Het volgende citaat uit de Telegraaf illustreert dit frame.

[...] bovendien zet [de #MeToo beweging] deze hype mannen wel erg in een kwaad daglicht, menen verschillende publicisten. Het zijn toch niet allemaal intimiderende rotzakken? En seksuele intimidatie is uit den boze, maar is iemand nafluiten dat ook? (Bijlage 1, artikel 41)

In dit citaat wordt de #MeToo beweging gebagatelliseerd door als argument te gebruiken dat niet alle initiatiefnemers slechte intenties hebben. Verder worden de grenzen van seksueel grensoverschrijdend gedrag bevraagd. Dit citaat illustreert een belangrijk frame dat in meerdere krantenartikelen terug komt. Door het gebruik van dit frame wordt de focus van het doel van de #MeToo beweging afgehaald. Van Zon beschrijft dit doel in het AD als het vinden van een gemeenschappelijke definitie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksuele intimidatie (Bijlage 1, artikel 24). Je kan dit frame beschouwen als een uitbereiding van het initiatiefnemer frame waarbij de nadruk wordt gelegd op het excuseren van het gedrag van initiatiefnemers van seksuele intimidatie.

4.3. Analyse van linguïstiek

4.3.1. Eufemismes

De derde manier waarop verhalen van seksueel misbruik en seksuele intimidatie van slachtoffer-overlevers in twijfel worden gebracht, is door het wijdverspreide gebruik van eufemismes. Eufemismes worden veelvuldig gebruikt in de Nederlandse krantenartikelen. Het label hiervoor is 234 keer gebruikt (Bijlage 2). Veelgebruikte eufemismes zijn: wangedrag, misdragingen, ongewenst gedrag en incident. In het eerste citaat van de analyse van Zagt zie je een voorbeeld van een eufemisti-

sche formulering, namelijk: ‘afkeurende reacties en beschuldigingen’ (Bijlage 1, artikel 13). Deze formulering omvat lang niet de ernst van het systematische seksuele misbruik en de seksuele intimidatie gepleegd door Weinstein.

Bovendien wordt er in meerdere artikelen, in totaal 20 keer (Bijlage 2), verkeerd gebruik gemaakt van het woord ‘seks’. Een voorbeeld hiervan zie je in een citaat uit een artikel van Van Zwol: “Actrice Asia Argento liet zich zo in 1997 overhalen tot zo’n massage, waarna Weinstein haar orale seks opdrong” (Bijlage 1, artikel 16). Het gebruik van het woord seks in deze zin is niet correct want zoals Aroustamian ook beschrijft, impliceert het een gedeelde toestemming en het minimaliseert de ernst van de handelingen (2020, p. 8). Dit verbreekt ook de richtlijn van Royal (Bijlage 3) die luidt, benoem geweld tegen vrouwen als geweld tegen vrouwen en gebruik niet het woord seks als je verkrachting bedoelt (2020, p. 228).

Gebruik van eufemismes is de meest problematische praktijk van de krantenartikelen want, zoals Aroustamian ook al heeft benoemd, het verbergt de ernst van het misdrijf (2020, p. 8). Daarnaast zorgt het voor verwarring bij taalgebruik rondom seksueel geweld (Aroustamian, 2020, p. 7). Dit soort taal is niet alleen verwarrend voor lezers maar het maakt het ook moeilijker voor slachtoffer-overlevers om zich gesteund te voelen door de media (Aroustamian, 2020, p. 7)

Bovendien verbreekt het gebruik van eufemismes ook richtlijn 8 (Bijlage 3) van Royal dat je geweld naar vrouwen niet als een ‘misstap’ of ‘slechte relatie’ moet beschrijven maar als gendergelijkheids- en mensenrechtenschending (2020, p. 226). Net als bij Royal, wordt er ook bij Nederlandse krantenartikelen vaak een kans gemist om deze verhalen te framen als geweld van mannen jegens vrouwen waardoor de koppeling aan gender-ongelijkheid in een cultuur niet wordt gemaakt (Westmarland in Royal, 2020, p. 227).

4.3.2. Sensatie

Door gebruik van eufemismes wordt de ernst van het misdrijf verborgen, maar in vele artikelen worden ook juist verhalen gedramatiseerd. In de krantenartikelen worden veel formuleringen gebruikt die een sensatie maken van de #MeToo beweging. Het label hiervoor is 171 keer gebruikt (Bijlage 2), veelal bij termen als ‘schandaal’ en ‘saga’. Deze woorden zie je zelfs een aantal keer terug komen in titels van krantenartikelen (Bijlage 1, artikel 2; artikel 36).

In het eerste citaat van de analyse van Zagt wordt geschreven over “een lawine van afkeurende reacties” en “de escapades van Weinstein” (Bijlage 1, artikel 13). Dit soort termen roepen sensatie op. Hierdoor wordt er van een serieus misdrijf een spannend verhaal gemaakt. Dit soort

taalgebruik is zeer kwalijk want het zorgt ervoor dat het publiek het verhaal meer leest als een reality-TV plotlijn, in plaats van een criminele activiteit (Aroustamian, 2020, p. 9). Met andere woorden door gebruik van termen die sensatie oproepen wordt ervoor gezorgd dat het publiek het verhaal van slachtoffer-overlevers minder serieus neemt. Het label voor sensatie oproepen in dit eindwerkstuk is veelvuldig gebruikt. Dit duidt aan dat ook in Nederlandse kranten het discours rondom seksueel geweld nog te veel wordt gedramatiseerd en nog niet altijd wordt gezien als crimineel gedrag waar dit soort taalgebruik niet bij hoort.

4.3.3. Oorlogstaal

Er wordt ook sensatie opgeroepen in de krantenartikelen door het gebruik van oorlogstaal (Bijlage 2). Dit is een aspect van sensatie in krantenartikelen over #MeToo dat nog niet in voorgaand onderzoek is benoemd. Bij ‘oorlogstaal’ kun je denken aan formuleringen als: slachtoffer, dader, strijd, tegenaanval, seks als wapen en revolutie. Een duidelijk voorbeeld van het gebruik van oorlogstaal is een titel van de Bruijn “Jonge actrices zijn kanonnenvlees” (Bijlage 1, artikel 30). Een uitdrukking als ‘kanonnenvlees’ met als betekenis een soldatenvolk dat in de strijd gemakkelijk wordt opgeofferd, is heel duidelijk oorlogstaal. In deze titel wordt er gebruik gemaakt van *topicalisation*, de aandacht van lezers wordt getrokken door sensatie op te roepen (Mogashoa, 2014, p. 110). Bovendien objectificeert ofwel seksualiseert deze titel ook nog eens slachtoffer-overlevers. Door te verwijzen naar jonge actrices als ‘vlees’ dat opgeofferd wordt, worden ze neergezet als object. Dit verbreekt twee richtlijnen van Royal (2019). Ten eerste, draag niet bij aan de seksualisering van vrouwen en meisjes in de media (p. 222). Ten tweede, heb oog voor vrouwen als individuen (p. 219). Seksueel misbruik is een onderwerp gerelateerd aan geweld maar het gaat niet om oorlog. Daarom is het niet verstandig om oorlogstaal te gebruiken in krantenartikelen en daarmee sensatie op te roepen.

4.3.4. Monster of God

Nog een manier waarop sensatie wordt opgeroepen, is de vele bijnamen die worden gegeven aan de initiatiefnemer. Hierbij zijn er termen die positieve connotaties hebben zoals, filmkoning, filmkeizer en God, en termen die negatieve connotaties hebben zoals, monster, seksmonster, roofdier en bullebak. Door te verwijzen naar de initiatiefnemer als monster, duivel, maniac of beest, wordt de richtlijn van Royal verbroken die luidt dat je dit niet moet doen (Royal, 2019, p. 225). Royal legt uit dat

dit de mythe creëert dat misbruikers merkbaar en wezenlijk anders zijn dan ‘normale’ mannen (2019, p. 225).

Formuleringen als ‘een Weinstein’ (Bijlage 1, artikel 42) of ‘de Nederlandse Harvey Weinstein (Bijlage 1, artikel 60) zijn ook problematisch. Deze dragen namelijk bij aan het idee dat initiatiefnemers wezenlijk anders zijn dan ‘normale’ mensen. Het laat lijken alsof het een apart soort man is, waardoor alle andere ‘normale’ mannen onschuldig lijken.

Bovendien is gebruik van dit soort termen ook problematisch, zoals Royal (2019) ook beschrijft, omdat het de verantwoordelijkheid bij slachtoffer-overlevers plaatst om deze ‘monsters’ te vermijden. Hier komt de dominante cultuur naar voren, waarin initiatiefnemers van seksueel geweld niet als ‘normaal’ worden gezien, maar als ‘monsters’. Hierbij is weer een richtlijn van Royal relevant die luidt dat je in je achterhoofd moet houden dat ‘vreemdelingenverkrachting’ minder vaak voorkomt dan verkrachting met mensen betrokken die de slachtoffer-overlever kent (2019, p. 229). De dominante discours schetst dus ook in de Nederlandse kranten een inaccuraat beeld van initiatiefnemers van seksueel geweld.

4.4. Meta niveau

4.4.1. Journalistiek nieuws frame

Naast de vier frames van Aroustamian (2020) en het “#MeToo is overdreven”-frame, komt er nog een frame naar voren, namelijk het journalistiek nieuws frame. Dit frame is al in eerder onderzoek gevonden door van Gorp. Hij beschrijft het als het extramedia niveau: het discours van de framesponsors, met andere woorden de journalisten (van Gorp, 2006, p. 247). De Vreese (2013) legt uit dat dit frame de *actieve* rol van journalisten benadrukt in het construeren van nieuwsverhalen (pp. 137-138). In de Nederlandse kranten van oktober 2017 zie je dit frame naar voren komen in enkele artikelen. Het label hiervoor is 41 keer gebruikt (Bijlage 2). Een voorbeeld hiervan zie je in een citaat van Roodnat.

Snel en gepikeerd was de tegenreactie. Van mannen die honend veronderstellen dat een complimentje dus al verdacht is, en trouwens, zij zien zat vrouwen profiteren van mannelijke lusten. Van vrouwen die hun seksegenoten voorhouden dat ze tegen een stootje moeten kunnen. Een van hen herinnerde zich in een column hoe zij als studente via seks interessante ervaringen opdeed en daar nog een goed cijfer aan overhield ook. Een ander zette de #MeToo-getuigenissen weg als puriteins. [...] En inderdaad, de reacties met de hashtag

#MeToo lopen inmiddels zo uiteen dat de discussie troebel dreigt te worden (Bijlage 1, artikel 63)

In dit citaat worden een aantal tegenreacties genoemd op de #MeToo beweging. Specifiek van wie de reacties zijn is niet duidelijk maar het probeert een beeld te schetsen van hoe mensen de #MeToo beweging ervaren. Ook al wordt er ook weggelaten van wie deze tegenreactie komt, het is duidelijk dat bedoeld wordt op de Nederlandse media in oktober 2017 (talkshows, kranten, etc.). Dit is een voorbeeld van een journalistiek frame want het vat samen hoe journalisten over de #MeToo beweging schrijven in de Nederlandse media. Het brengt hun actieve rol naar voren in het geven van een snelle en gepikeerde tegenreactie op de #MeToo beweging. Binnen het artikel van Roodnat, wordt echter ook een sociaal-wetenschappelijk frame toegepast. Bijvoorbeeld in dit geval wordt het journalistieke frame gebruikt om de verschillende reacties op de #MeToo beweging te laten zien, waarna het sociaal-wetenschappelijke frame wordt ingezet om deze reacties in perspectief te zetten en het discours tot een breder niveau te trekken. Het journalistieke frame komt vaak in combinatie met een ander frame naar voren in krantenartikelen.

Door het gebruik van het journalistieke frame gaat er meer aandacht naar de rol van journalisten en de kritieken die zij op elkaar leveren en minder aandacht naar het doel van de #MeToo beweging. Dit doel wordt door dit journalistieke nieuws frame opnieuw vervaagd. Dit is ironisch want journalisten, zoals Roodnat, benoemen in meerdere artikelen dat de #MeToo discussie ‘troebel dreigt te worden’ (Bijlage 1, artikel 63), terwijl ze eigenlijk zelf bijdragen aan deze vertroebeling.

Ook al is het journalistieke frame bij Nederlandse kranten artikelen over #MeToo uit oktober 2017 niet het meest dominant, het is toch een belangrijk frame om te benoemen. Volgens de Vreese (2013) zijn journalistieke nieuws frames belangrijk omdat ze laten zien hoe journalistieke conventies en productieprocessen politieke gebeurtenissen vertalen tot nieuwsberichten (p. 148). De Vreese legt uit door *mediatisering* de journalistiek de overhand om niet alleen te bepalen wat er in het nieuws komt, maar ook hoe het wordt behandeld (2013, p. 148). In het geval van de #MeToo beweging geeft het journalisten een grote verantwoordelijkheid om verhalen over seksueel geweld op een adequate en passende manier te framen.

4.4.2. Weinig vrouwelijke schrijvers

De essentiële rol van de schrijvers wordt belicht door dit journalistieke frame. Wat opvalt bij de krantenartikelen over #MeToo is dat vrouwelijke schrijvers in de ruime minderheid zijn. Tien van de 74 artikelen zijn geschreven door een vrouw (in acht nemend dat niet alle schrijvers bekend

zijn). Dit is een schrale 13,5% vrouwelijke schrijvers. Het is sowieso een scheve verdeling van schrijvers daarbij komt nog dat het onderwerp van de artikelen de #MeToo beweging is, wat dit zeer kwalijk maakt.

In de methode-sectie van dit eindwerkstuk heb ik uitgelegd dat elke schrijver bias heeft. Discours wordt gevormd en beperkt door sociale structuur (klasse, leeftijd, etniciteit en gender) en cultuur (Locke in Mogashoa, 2014, p. 107). Als je kijkt naar de sociale structuur die schuil gaat achter de krantenartikelen van het NRC, de Telegraaf en het AD, zie je een scheve man-vrouw verdeling. De dominante cultuur die voortkomt uit de Nederlandse krantenartikelen over #MeToo wordt grotendeels bepaald door mannelijke schrijvers, het gevolg is de vorming van een dominant masculien discours in Nederlandse kranten.

5. Discussie

Dit onderzoek draagt bij aan het gefragmenteerde onderzoeksveld van framing van seksueel geweld en de #MeToo beweging in de media. Er is aangetoond dat er nog steeds veel verbetering nodig is bij berichtgeving over seksueel geweld en seksueel misbruik in Nederlandse kranten. Het bevestigt vorig onderzoek dat reeds heeft aangetoond dat traditionele mediaberichtgeving over seksueel misbruik vaak problematisch, ongepast of inaccuraat is en sensationeel wordt gemaakt (Cuklanz, 2020; Soothill and Walby in, Royal, 2019). De toevoeging van dit onderzoek aan dit veld is het nieuw gevonden “#MeToo is overdreven” frame als een uitbreiding van het initiatiefnemer frame, benoemd door Aroustamian (2020). Verder benadrukt dit onderzoek een specifieke manier waarop krantenberichtgeving sensationeel wordt gemaakt, namelijk ‘oorlogstaal’.

Kennis over framing van seksueel geweld blijft echter gefragmenteerd (Aroustamian, 2020, pp. 4-5). Dit onderzoek representeert slechts een klein fragment van alle mediaberichtgeving over de #MeToo beweging. Een zwak punt van dit onderzoek is dat het maar een beperkt tijdsframe analyseert, oktober 2017. Hierdoor kan er niet worden geconcludeerd of er sinds de aandacht voor de #MeToo beweging in 2017 zoals in Amerikaanse kranten meer vanuit een thematisch ofwel sociaal-wetenschappelijk frame geschreven dan vanuit een episodische frame (Aroustamian, 2020, p. 11). Daarnaast is binnen dit onderzoek ‘Harvey Weinstein’ als zoekterm gebruikt om het corpus te selecteren. Hierdoor wordt een patroon in stand gehouden waarbij de initiatiefnemer centraal staat bij verhalen rondom seksueel geweld.

Voor vervolgonderzoek zou er gekeken moeten worden naar hoe de #MeToo beweging zich verder ontwikkelt in Nederlandse krantenberichtgeving en of er wellicht een omslag in framing plaats vindt. Daarnaast is er nog veel winst te halen op het gebied van het intersectioneel operationaliseren van onderzoek naar de #MeToo beweging, zoals Heck (2019, p. 101) benoemt. Dat wil zeggen dat er niet slechts onderzoek gedaan moet worden naar machtige (witte) mannen beschuldigd van seksuele intimidatie in de entertainment industrie (Heck, 2019, p. 102).

6. Conclusie

Om de onderzoeksvraag van dit eindwerkstuk te beantwoorden, de frames met betrekking tot #MeToo berichtgeving gevonden in de Nederlandse kranten van oktober 2017 komen grotendeels overeen met de frames van voorgaande onderzoeken (Aroustamian, 2020; Cuklanz, 2020). Door veelvuldig gebruik van eufemismes en sensationisme, wordt er twijfel naar slachtoffer-overlevers gebracht (Royal, 2019). Slechts tien krantenartikelen binnen dit onderzoek zijn door vrouwen geschreven en het meest dominante frame is het initiatiefnemer frame. Dit geeft respectievelijk zowel op concrete als symbolische wijze aan dat het dominante discours masculien is. Het discours wordt grotendeels gevormd rondom Weinstein, de initiatiefnemer en niet de vrouwelijke slachtoffer-overlevers. Ondanks dat de #MeToo beweging bedoeld is om aandacht te vragen voor slachtoffer-overlevers van seksueel geweld, gebeurt dit nog weinig in deze nieuwsartikelen. Zelfs na de berichten over Weinstein en drie decennia seksuele intimidatie (inclusief verkrachting) wordt er nog steeds in Nederlandse krantenartikelen bediscussieert óf dit tot een cultuuromslag zal leiden. Dit alles maakt dat, zoals Fairclough zou benadrukken, de relaties van macht en dominantie worden behouden (2001, p. 125) in Nederlandse krantenberichtgeving rondom #MeToo.

7. Bibliografie (APA)

- Aroustamian, C. (2020). Time's up: Recognizing sexual violence as a public policy issue: A qualitative content analysis of sexual violence cases and the media. *Aggression and Violent Behavior, 50*(2020), 1-15. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.avb.2019.101341>
- Bing, J. M., & Lombardo, L. X. (1997). Talking Past Each other about Sexual Harassment: An Exploration of Frames for Understanding. *Discourse & Society, 8*(3), 293-311. <https://doi.org/10.1177/0957926597008003002>
- Charmaz, K. (2008). Grounded Theory as an Emergent Method. In S. N. Hesse-Biber & P. Leavy (Eds), *Handbook of Emergent Methodes* (pp. 155-172). The Guilford Press.
- Cuklanz, L. (2020). Problematic news framing of #MeToo. *The Communication Review, 23*(4), 251-272. <https://doi.org/10.1080/10714421.2020.1829302>
- De Benedictis, S., Orgad, S., & Rottenberg, C. (2019). #MeToo, popular feminism and the news: A content analysis of UK newspaper coverage. *European Journal of Cultural Studies, 22*(5-6), 718-738. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1177/1367549419856831>
- De Vreese, C. H. (2014). Mediatization of news: The role of journalistic framing. In F. Esser, J. Strömbäck (Eds) *Mediatization of politics* (pp. 137-155). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9781137275844_8
- Fairclough, N. (2001). Critical discourse analysis as a method in social scientific research. In R. Wodak & M. Meyer (Eds) *Methods of critical discourse analysis* (pp. 121-138). SAGE Publications. <http://dx.doi.org/10.4135/9780857028020.n6>
- Gill, G. & Rahman-Jones, I. (2020, July 9). *Me Too founder Tarana Burke: Movement is not over*. BBC News. <https://www.bbc.com/news/newsbeat-53269751>
- Hall, S. (1997). Representation: Cultural representations and signifying practices. Los Angeles, CA: Sage Publications.

- Hansson, K., Sveningsson, M., Ganetz, H., & Sandgren, M. (2020). Legitimising a Feminist Agenda: The #metoo petitions in Sweden 2017–2018. *Nordic Journal of Media Studies*, 2(1), 121-132. <https://www.doi.org/10.2478/njms-2020-0011>
- Heck, S. E. (2020). From Anita Hill to Christine Blasey Ford: a reflection on lessons learned. *Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal*, 39(1), 101-108. <https://doi.org/10.1108/EDI-04-2019-0136>
- Kantor J. & Twohey M. (2017, oktober 5). *Harvey Weinstein paid off sexual harassment accusers for decades*. New York Times. <https://www.nytimes.com/2017/10/05/us/harvey-weinstein-harassment-allegations.html>
- Linström, M., & Marais, W. (2012). Qualitative news frame analysis: A methodology. *Communitas*, 17(1), 21-38.
- Mauthner, N. S., & Doucet, A. (2003). Reflexive Accounts and Accounts of Reflexivity in Qualitative Data Analysis. *Sociology*, 37(3), 413-431. <https://doi.org/10.1177/00380385030373002>
- Melod. (2014, September 5). *Welke krant past bij mij: Nederlandse dagbladen*. InfoNu.nl. <https://educatie-en-school.infonu.nl/diversen/28618-welke-krant-past-bij-mij-nederlandse-dagbladen.html>
- Mogashoa, T. (2014). Understanding Critical Discourse Analysis in Qualitative Research. *International Journal of Humanities Social Sciences and Education*, 1(7), 104-113.
- Newins, A. R., Wilson, L. C., & Kanefsky, R. Z. (2020). What's in a label? The impact of media and sexual assault characteristics on survivor rape acknowledgment. *Journal of Traumatic Stress*. 1-12. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1002/jts.22626>
- Raad voor de Journalistiek (2019). *Leidraad*. <https://www.rvdj.nl/leidraad>

- Redactie, (2017, December 10). *Verschil tussen kranten*. verschillen-tussen.nl. <https://verschillen-tussen.nl/verschil-tussen-kranten/>
- Royal, K. (2019) Journalist Guidelines and Media Reporting in the Wake of #MeToo. In Fileborn B. & R. Loney-Howes (Eds.), *#MeToo and the Politics of Social Change* (pp. 217-234). Springer International Publishing : Palgrave Macmillan. https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/978-3-030-15213-0_14
- Starkey, J. C., Koerber, A., Sternadori, M., & Pitchford, B. (2019). #MeToo goes global: Media framing of silence breakers in four national settings. *Journal of Communication Inquiry*, 43(4), 437-461. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1177/0196859919865254>
- Suk, J., Abhishek, A., Zhang, Y., Ahn, S. Y., Correa, T., Garlough, C., & Shah, D. V. (2019). #metoo, networked acknowledgment, and connective action: How “empowerment through empathy” launched a social movement. *Social Science Computer Review*, 1-19. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1177/0894439319864882>
- Van der Zee, R. (2018, September 17). *Essay Renate van der Zee: #MeToo, een onderonsje voor mannen*. Opzij. <https://www.opzij.nl/2018/09/17/essay-renate-zee-metoo-onderonsje-mannen/>
- Van Dijk, T. A. (1993). Principles of critical discourse analysis. *Discourse & Society*, 4(2), 249-238.
- Van Gorp, B. (2006). Een constructivistische kijk op het concept framing. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 34(3), 246-256.
- Worthington, N. (2020). Celebrity-bashing or #metoo contribution? New York Times online readers debate the boundaries of hashtag feminism. *The Communication Review*, 23(1), 46-65. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/10714421.2019.1704110>

8. Bijlage 1: Overzicht van de krantenartikelen (genummerd op chronologische volgorde)

Nummer	Titel	Datum	Auteurs	Krant
1	Harvey Weinstein Filmproducer intimideerde actrices seksueel	6-10-2017	-	NRC
2	Hollywood in de ban van seks-schandaal	7-10-2017	Ab Zagt	AD
3	Weinstein onder vuur	9-10-2017	-	AD
4	Samenzwering van de stilte	9-10-2017	Frits Abrahams	NRC
5	4	9-10-2017	-	NRC
6	Hollywood is nog over zwijgzaam wangedrag Weinstein	10-10-2017	Guus Valk	NRC
7	Hollywood in de ban van misbruik	10-10-2017	Dennis Jansen	AD
8	Filmbaas valt van zijn voetstuk	10-10-2017	Redactie buitenland	Telegraaf
9	Wat Weinstein deed was dreigen en dwingen	11-10-2017	Coen van Zwol	NRC
10	Ook Gwyneth Paltrow en Angelina Jolie gruwelen van filmproducent Weinstein	11-10-2017	Tom Tates	AD
11	Weinstein: Keerpunt of gewonde dino	11-10-2017	Coen van Zwol	NRC
12	Blijf met je poten van mijn GWYNETH	12-10-2017	-	Telegraaf
13	Hollywood seksueel misbruik	12-10-2017	Ab Zagt	AD
14	Hollywood Scotland Yard en politie New York bekijken misbruik Weinstein	13-10-2017	-	NRC

15	Onderzoek Weinstein	13-10-2017	-	AD
16	Iedereen fluisterde over Weinstein, niemand praatte	14-10-2017	Coen van Zwol	NRC
17	Mannen, laat je horen in de zaak-Weinstein	14-10-2017	Alma Mathijssen	NRC
18	M/V van de week	14-10-2017	Siegfried Woldhek	NRC
19	Filmproducent Harvey Weinstein geroyeerd door organisatie Oscar-filmprijzen	16-10-2017	-	NRC
20	Zó werkte het bij Weinstein	16-10-2017	Frits Abrahams	NRC
21	Ontslag	16-10-2017	-	Telegraaf
22	Boycot Twitter belooft meer maatregelen tegen ongewenst gedrag	16-10-2017		NRC
23	Er gaapt een gat tussen justitie en psychiatrie'	16-10-2017	Peter Borst (Lezers reactie)	Telegraaf
24	Weinstein	17-10-2017	Hans van Zon	AD
25	Film Hollywood-studio Weinstein werkt aan verkoop	17-10-2017	-	NRC
26	Weinstein	17-10-2017	-	Telegraaf
27	Kapitaalinjectie voor Weinstein	17-10-2017	-	Telegraaf
28	Françaises 'verlinken' hun 'zwijnen'	17-10-2017	Peter Vermaas	NRC
29	Vrouwen kennen vele Weinsteins	17-10-2017	Bob van Huët	AD
30	Jonge actrices zijn kanonnen-vlees	18-10-2017	Peter de Bruijn	NRC

31	Ik zei nee tegen seks en kreeg ontslag'	18-10-2017	Tom Tates	AD
32	Menselijke apensoort uiterst gewelddadig	18-10-2017	-	Telegraaf
33	#metoo Voltrekt zich een nieuwe seksuele revolutie?	18-10-2017	Kim Bos; Sam de Voogt	NRC
34	Kruisgraaiert' Trump mogelijk voor rechter	18-10-2017	-	AD
35	Me Too	18-10-2017	Rob Goossens	Telegraaf
36	Sekssaga	19-10-2017	-	Telegraaf
37	#metoo, oftewel: hij ook	19-10-2017	Joyce Roodnat	NRC
38	Band, bepoteld en beledigd'	19-10-2017	-	Telegraaf
39	Gevangen in de blik van de man	19-10-2017	Francisca Wals	NRC
40	Wangedrag Tarantino: ik wist van Weinstein	20-10-2017	-	NRC
41	Het ongemak van de mannen	20-10-2017		Telegraaf
42	Sceptis over Jan Wolkers	20-10-2017	Frits Abrahams	NRC
43	Testosteronbom	20-10-2017	Christiaan Weijts	NRC
44	In HOLLYWOOD ging alles altijd al om SEKS!	21-10-2017	-	Telegraaf
45	Probeer de onschuld van Weinstein te zien	21-10-2017	Sander Kok	NRC
46	Seksueel wangedrag Tarantino wist van Weinstein: "Ik had meer moeten doen"	21-10-2017	-	NRC

47	Seksueel misbruik #MeToo is een serieuze waarschuwing, nu komt het aan op een vervolg	21-10-2017	-	NRC
48	Tarantino schaamt zich voor z'n zwijgen	21-10-2017	-	AD
49	Als man draag je altijd het uiterlijk van de dader	21-10-2017	Phillip Huff	NRC
50	Redacteur Atlas Contact op non-actief	21-10-2017	Hanneke Chin-A-Fo; Toef Jaeger	NRC
51	Weinstein in therapie om seksverslaving	23-10-2017	-	AD
52	misbruik Onderzoek naar The Weinstein Co	24-10-2017	-	NRC
53	DWDD, Pauw en het ongemak van #MeToo	24-10-2017	Arjen Fortuin	NRC
54	Reactie Philip Huff Alle mannen dader, dan alle vrouwen	24-10-2017	Lara Hendriks	NRC
55	Van MeToo naar MeToenou	25-10-2017	Frits Abrahams	NRC
56	Begin van nieuwe seksuele revolutie'	25-10-2017	Eefje Oomen	AD
57	Boetekleed	25-10-2017	-	Telegraaf
58	Oók George Bush onder vuur	25-10-2017	-	Telegraaf
59	Zwijgen	26-10-2017	Rob Hoogland	Telegraaf
60	Anoniem	26-10-2017	Marcel van Roosmalen	NRC
61	Kramp	27-10-2017	Marcel Peereboom Vol- ler	Telegraaf
62	#Metoo RTL wil gesprek met Brandt Corstius over misbruik	27-10-2017	-	NRC

63	#MeToo zal nooit meer weg gaan	28-10-2017	Joyce Roodnat	NRC
64	#MeToo: bij beschuldigingen horen checks en wederhoor	28-10-2017	Sjoerd de Jong	NRC
65	Filmflop Weinstein	31-10-2017	-	AD
66	Brits Lagerhuis in rep en roer door seksuele intimidatie	31-10-2017	Hans van Zon	AD
67	Net sluit zich rond Ramadan	31-10-2017	Eveline Bijlsma	Telegraaf
68	Slecht moment om uit de kast te komen'	31-10-2017	Marlies van Leeuwen	AD
69	Uit de kast: Spacey ontkent aanranding niet	31-10-2017	-	NRC
70	Weinsteins bezoedelde Oscars	1-11-2017	Peter de Bruijn	NRC
71	9 miljoen keer #MeToo	1-11-2017	Bob van Huët	AD
72	Leven Kevin Spacey nu zélf 'House of Cards'	1-11-2017	-	Telegraaf
73	Nieuwe draai in al erg verwarrende discussie	1-11-2017	Jeroen Schmale	AD
74	Omgeving bepalend bij seksueel misbruik	1-11-2017	Louise O. Fresco	NRC

9. Bijlage 2: Codeerschema met codes gebruikt in NVivo (alfabetische volgorde)

Label	Definitie	Aantal referenties
Aanname	Als er een aanname wordt gemaakt is het gecodeerd.	23
Cultuur als argument <ul style="list-style-type: none"> • Cultuur in het algemeen • Hollywood cultuur • Macht • Seksisme 	Als er 'cultuur' (in een van de genoemde vormen, 'Hollywood cultuur' wordt gezien als hetzelfde als 'casting couch cultuur') als argument wordt gebruikt om het gedrag van de initiatiefnemer te excuseren is het gecodeerd.	14 <ul style="list-style-type: none"> • 60 • 51 • 4 • 5
Dader	Waar het woord 'dader' wordt genoemd is het gecodeerd.	6
Doel van de MeToo beweging	Wanneer er oplossingen of doelen van de MeToo beweging worden genoemd is het gecodeerd.	24
Gedrag wordt afgekeurd	Wanneer het gedrag van de initiatiefnemer wordt afgekeurd is het gecodeerd.	24
Gerechtigd frame	Wanneer het gedrag wordt besproken in relatie tot juridisch beleid, feiten bespreekt is het gecodeerd.	23
Hollywood	Als het woord 'Hollywood' wordt genoemd is het gecodeerd	33
Incident	Als het woord 'incident' wordt genoemd is het gecodeerd	13
Initiatiefnemer frame <ul style="list-style-type: none"> • Excuses maken voor initiatiefnemer • Hypocriet van de 'anderen' • Initiatiefnemer wordt slachtoffer • Succes initiatiefnemer benadrukken • Sympathie/leed voor initiatiefnemer 	<ul style="list-style-type: none"> • Als er excuses voor het gedrag van de initiatiefnemer worden gemaakt, is het gecodeerd. • Als 'anderen' (mensen in Hollywood) worden gezien als hypocriet (omdat ze bijdroegen aan de zwijgcultuur), is het gecodeerd. • Als de initiatiefnemer wordt neergezet als slachtoffer, is het gecodeerd. • Als successen van de initiatiefnemer worden benoemd, is het gecodeerd. • Als het leed van de initiatiefnemer wordt genoemd, is het gecodeerd. 	39 <ul style="list-style-type: none"> • 89 • 21 • 4 • 43 • 175
Journalistiek nieuws frame	Als de actieve rol van journalistiek wordt benoemd bij het construeren van nieuwsverhalen, is het gecodeerd.	41
Leed slachtoffer-overlever	Als het leed van de slachtoffer-overlever is benoemd, is het gecodeerd.	35
Leeftijd initiatiefnemer	Als de leeftijd van de initiatiefnemer wordt benoemd, is het gecodeerd.	10
Leeftijd slachtoffer-overlever	Als de leeftijd van de slachtoffer-overlever wordt genoemd (of er wordt bijvoorbeeld benadrukt dat ze jong waren/zijn), is het gecodeerd.	27
Machtsmisbruik	Wanneer machtsmisbruik wordt benoemd, is het gecodeerd.	53

'Me Too's'	Wanneer de term '(een) Me Too' als een vervanger wordt gebruikt om seksueel misbruik of seksuele intimidatie te benoemen, of wanneer een formulering als 'een Weinstein' wordt gebruikt om een initiatiefnemer te benoemen, is het gecodeerd.	19
Monster/God	Wanneer er naar de initiatiefnemer wordt verwezen als iets als 'monster' (roofdier, bullebak, seksmonster) of 'God' (filmkoning, filmkeizer), is het gecodeerd.	59
#MeToo is overdreven frame	Als er in formuleringen twijfel wordt gebracht naar de noodzakelijkheid van de #MeToo beweging, is het gecodeerd.	43
Seksualisering	Als slachtoffer-overlevers worden geseksualiseerd in de tekst, is het gecodeerd.	21
Sensationalisme	Wanneer er gebruik wordt gemaakt van taal die sensatie oproept (schandaal, saga, ontmaskeren, affaire), en beeldspraken die sensatie creëren (stortvloed aan reacties, valt van zijn voetstuk), is het gecodeerd.	171
Slachtoffer	Waar het woord 'slachtoffer' is benoemd, is het gecodeerd.	30
Slachtoffer-overlever frame • Grafische details	Wanneer het verhaal (eventueel het leed) van de slachtoffer-overlever centraal staat, is het gecodeerd. • Waar grafische details van seksuele intimatie en misbruik worden genoemd, is het gecodeerd.	34 • 8
Slutshaming	Wanneer er wordt beschreven dat de slachtoffer-overlever de situatie van seksuele intimidatie of misbruik zelf heeft veroorzaakt, is het gecodeerd.	5
Sociaal-wetenschappelijk frame	Als er door de auteur als objectieve observator wordt geschreven, en het probleem op een meer generieke en abstracte manier wordt besproken, is het gecodeerd. Als het artikel focust op het zoeken naar een gemeenschappelijke definitie van seksueel geweld/seksuele intimidatie, is het gecodeerd.	30
Strijd/Oorlogstaal	Wanneer er formuleringen worden gebruikt die connotaties met betrekking tot oorlog hebben (strijd, tegenaanval), is het gecodeerd.	17
Systematisch probleem	Wanneer seksueel geweld wordt benoemd als systematisch probleem, is het gecodeerd.	65
Topicalisation	Wanneer de auteur een onderwerp centraal zet (door bijvoorbeeld het onderwerp in de titel te zetten) waardoor de lezer duidelijk een bepaald perspectief krijgt, is het gecodeerd.	19

<p>Twijfel naar slachtoffer-overlever</p> <ul style="list-style-type: none"> • beschuldigd wordt • relativieren • verantwoordelijkheid bij slachtoffer-overlever 	<p>Wanneer er op welke manier dan ook twijfel wordt gebracht naar het verhaal van een slachtoffer-overlever, is het gecodeerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formuleringen als ‘beschuldigingen’ en ‘hij wordt beschuldigd’ die twijfel brengen naar de slachtoffer-overlever, zijn gecodeerd. • Wanneer het verhaal van een slachtoffer-overlever wordt gerelativeerd, is het gecodeerd. • Wanneer de verantwoordelijkheid voor het seksueel geweld of seksuele misbruik bij het slachtoffer-overlever wordt gelegd, is het gecodeerd. 	<p>82</p> <ul style="list-style-type: none"> • 64 • 7 • 94
<p>Verkrachting</p>	<p>Waar het woord ‘verkrachting’ wordt benoemd, is het gecodeerd.</p>	<p>19</p>
<p>Verwarrend taalgebruik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eufemisme • Grensoverschrijdend • Verkeerd gebruik woord ‘seks’ 	<p>Wanneer er verwarrende taal (bijvoorbeeld ook beeldspraak) wordt gebruikt met betrekking tot seksueel geweld/seksueel misbruik, is het gecodeerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer er gebruik wordt gemaakt van eufemismes met betrekking tot seksueel geweld/seksueel misbruik, is het gecodeerd. • Wanneer het woord ‘grensoverschrijdend’ op een verwarrende manier wordt gebruikt met betrekking tot seksueel geweld/seksueel misbruik, is het gecodeerd. • Wanneer er verkeerd gebruik wordt gemaakt van het woord ‘seks’, is het gecodeerd. 	<p>190</p> <ul style="list-style-type: none"> • 234 • 7 • 20
<p>Zwijgcultuur</p>	<p>Wanneer ‘zwijgcultuur’ (in Hollywood of in het algemeen) wordt benoemd of gebruikt als excuus voor het gedrag van de initiatiefnemer, is het gecodeerd.</p>	<p>55</p>

10. Bijlage 3: Journalistieke richtlijnen van Royal (2019, pp. 217-234)

1. Heb respect voor vrouwen als individu en vermijdt mediaberichtgeving die negatieve gender stereotypes versterkt.
2. Zorg ervoor dat niet wordt geïmpliceerd dat een slachtoffer-overlever van gender-gericht seksueel geweld, zelfs deels, schuldig is voor het geweld dat ze heeft ervaren. Impliceer ook niet dat haar gedrag het geweld heeft veroorzaakt of dat ‘ze erom vroeg’
3. Draag niet bij aan de seksualisering van vrouwen en meisjes in de media.
4. In het geval dat het geweld niet is uitgekomen tot moord, gebruik niet het woord ‘slachtoffer’ tenzij degene zichzelf zo identificeert. Als ze de aanval heeft overleefd, is ze een ‘overlever’.
5. Vermijdt het maken van opmerkingen die kunnen worden geïnterpreteerd als het maken van excuses voor de initiatiefnemer, zoals commentaar geven over zijn spijt of suggereren dat de manier waarop vrouwen zich kleden het incident zou veroorzaakt hebben.
6. Maak de dader zichtbaar in het artikel (m.a.w. vrouwen worden niet vanzelf verkracht)
7. Verwijs niet naar initiatiefnemers als ‘monsters’, ‘duivels’ of ‘maniakken’ want dit creëert de mythe dat daders merkbaar en substantieel anders zijn dan ‘normale’ mannen.
8. Kader geweld naar vrouwen en meisjes als gender-gelijkheids- en mensenrechtenschending en niet als een ‘misstap’ of ‘slechte relatie’ of als een consequentie van vrouwen die gedrag tonen dat onopmerkelijk zou zijn bij mannen (alleen wandelen, in het donker buiten zijn, in een bar drinken, etc.)
9. Geef niet religie of cultuur de schuld van op geslacht gebaseerd geweld en neem niet aan dat de ene religie of cultuur meer neiging heeft dan de ander. Beschrijf het als een fenomeen zonder geografische of culturele grenzen
10. Benoem geweld naar vrouwen als geweld naar vrouwen (m.a.w. huiselijk geweld is geen ‘slechte relatie’). Gebruik niet het woord seks als je verkrachting bedoelt.
11. In het algemeen, houd je hoofd wanneer je verhalen schrijft dat vreemdelingenverkrachting minder vaak voorkomen dan verkrachting met mensen betrokken die de slachtoffer-overlever kent.
12. Zorg voor hulplijnen aan het einde van artikelen of nieuwsuitzendingen en zorg voor juridische informatie waar dat gepast is.
13. Zorg voor meer informatieve en educatieve materialen (bijvoorbeeld over ‘rape myths’ en misconcepties over ‘type’ slachtoffers). Gebruik actuele statistieken en doe goed onderzoek.

VERKLARING KENNISNEMING REGELS M.B.T. PLAGIAAT

Fraude en plagiaat

Wetenschappelijke integriteit vormt de basis van het academisch bedrijf. De Universiteit Utrecht vat iedere vorm van wetenschappelijke misleiding daarom op als een zeer ernstig vergrijp. De Universiteit Utrecht verwacht dat elke student de normen en waarden inzake wetenschappelijke integriteit kent en in acht neemt.

De belangrijkste vormen van misleiding die deze integriteit aantasten zijn fraude en plagiaat. Plagiaat is het overnemen van andermans werk zonder behoorlijke verwijzing en is een vorm van fraude. Hieronder volgt nadere uitleg wat er onder fraude en plagiaat wordt verstaan en een aantal concrete voorbeelden daarvan. Let wel: dit is geen uitputtende lijst!

Bij constatering van fraude of plagiaat kan de examencommissie van de opleiding sancties opleggen. De sterkste sanctie die de examencommissie kan opleggen is het indienen van een verzoek aan het College van Bestuur om een student van de opleiding te laten verwijderen.

Plagiaat

Plagiaat is het overnemen van stukken, gedachten, redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk. Je moet altijd nauwkeurig aangeven aan wie ideeën en inzichten zijn ontleend, en voortdurend bedacht zijn op het verschil tussen citeren, parafraseren en plagiëren. Niet alleen bij het gebruik van gedrukte bronnen, maar zeker ook bij het gebruik van informatie die van het internet wordt gehaald, dien je zorgvuldig te werk te gaan bij het vermelden van de informatiebronnen.

De volgende zaken worden in elk geval als plagiaat aangemerkt:

- het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het parafraseren van bovengenoemde teksten zonder (deugdelijke) verwijzing: parafrasen moeten als zodanig gemarkeerd zijn (door de tekst uitdrukkelijk te verbinden met de oorspronkelijke auteur in tekst of noot), zodat niet de indruk wordt gewekt dat het gaat om eigen gedachtengoed van de student;
- het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
- het zonder bronvermelding opnieuw inleveren van eerder door de student gemaakt eigen werk en dit laten doorgaan voor in het kader van de cursus vervaardigd oorspronkelijk werk, tenzij dit in de cursus of door de docent uitdrukkelijk is toegestaan;
- het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;
- ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;
- het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die al dan niet tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

De plagiaatregels gelden ook voor concepten van papers of (hoofdstukken van) scripties die voor feedback aan een docent worden toegezonden, voorzover de mogelijkheid voor het insturen van concepten en het krijgen van feedback in de cursushandleiding of scriptieregeling is vermeld.

In de Onderwijs- en Examenregeling (artikel 5.15) is vastgelegd wat de formele gang van zaken is als er een vermoeden van fraude/plagiaat is, en welke sancties er opgelegd kunnen worden.

Onwetendheid is geen excuus. Je bent verantwoordelijk voor je eigen gedrag. De Universiteit Utrecht gaat ervan uit dat je weet wat fraude en plagiaat zijn. Van haar kant zorgt de Universiteit Utrecht ervoor dat je zo vroeg mogelijk in je opleiding de principes van wetenschapsbeoefening bijgebracht krijgt en op de hoogte wordt gebracht van wat de instelling als fraude en plagiaat beschouwt, zodat je weet aan welke normen je je moeten houden.

Hierbij verklaar ik bovenstaande tekst gelezen en begrepen te hebben.	
Naam:	<i>Evelien Rensing</i>
Studentnummer:	<i>6283942</i>
Datum en handtekening:	<i>Evelien Rensing</i> <i>17-06-2021</i>

Dit formulier lever je bij je begeleider in als je start met je bacheloreindwerkstuk of je master scriptie.

Het niet indienen of ondertekenen van het formulier betekent overigens niet dat er geen sancties kunnen worden genomen als blijkt dat er sprake is van plagiaat in het werkstuk.